

Onjuiste etikettering en misleiding – Waarom consumenten duidelijke labels nodig hebben voor echt bont

Wijdverbreid gebrek aan handhaving en juridische uitzonderingen maken de geldende verordening ongeschikt

Samenvatting

Consumenten hebben duidelijke en correcte etikettering nodig om weloverwogen keuzes te kunnen maken bij het doen van aankopen. Dit is met name het geval bij bontproducten, waarbij echt en imitatiebont kledingstukken steeds meer op elkaar lijken en vergelijkbare verkoopprijzen hebben. Consumenten, van wie de meerderheid bont afwijst (gemiddeld 73 procent in 17 EU landen) op grond van dierenwelzijn argumenten¹, moeten worden voorzien van voldoende informatie die hen in staat stelt om ethische beslissingen met vertrouwen te kunnen maken.

Sinds mei 2012 zijn er nieuwe etiketteringsvoorschriften van kracht binnen de gehele Europese Unie voor textielproducten die echt bont bevatten. Kledingstukken waar bont in is verwerkt welke vallen onder EU Textielproducten verordening (1007/2011)², moeten de volgende bewoordingen bevatten: "Bevat *niet uit textiel bestaande delen van dierlijke oorsprong*" (artikel 12)³.

Lid organisaties van Fur Free Alliance (FFA) hebben onderzoeken uitgevoerd in tien EU lidstaten om de naleving van de etiketteringsvoorschriften te controleren. Onderzoekers hebben in totaal 667 items onderzocht die echt bont bevatten, die gekocht werden in allerlei verschillende soorten winkels en prijsklassen, en waarvan 453 items (68 procent) niet-conform de wetgeving geëtiketteerd waren.

Kledingstukken met echt bont zonder de vereiste artikel 12 tekst, werden aangetroffen in alle tien landen. Het niveau van niet-naleving varieert van 49 procent in Oostenrijk tot 93 procent in het Verenigd Koninkrijk. In vijf van de tien landen constateerde men een niet-naleving van meer dan 70 procent.

Hoewel de niet-naleving werd geconstateerd binnen alle prijsklassen, was het probleem het meest acuut binnen het lagere prijssegment van de markt, met een consequent hoge niet-naleving bij producten die minder dan €50 kosten. Deze uitkomst is vooral verontrustend gezien het feit dat consumenten dikwijls aannemen dat een goedkoop product imitatiebont zou bevatten.

¹ Fur Free Alliance, opiniepeiling <http://www.furfreealliance.com/public-opinion/>

² Verordening (1007/2011) *betreffende textielvezelbenamingen en de desbetreffende etikettering en merking van de vezelsamenstelling van textielproducten*

³ Artikel 12

Textielproducten met niet uit textiel bestaande delen van dierlijke oorsprong

1. De aanwezigheid van niet uit textiel bestaande delen van dierlijke oorsprong in textielproducten wordt met gebruikmaking van de uitdrukking „Bevat niet uit textiel bestaande delen van dierlijke oorsprong” op het etiket of merk van producten die zulke delen bevat, vermeld zodra deze op de markt worden aangeboden.

2. De etikettering of merking mag niet misleidend zijn en is zodanig uitgevoerd dat de consument een en ander gemakkelijk kan begrijpen.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TX-T/?uri=CELEX%3A32011R1007>

Bont voor Dieren heeft in 2014 reeds een soortgelijk onderzoek gedaan in Nederland bij winkels in Amsterdam. Er werden verschillende items aangetroffen die geen correct label bevatten, ondanks dat het bontkragen van echt wasbeerhondenbont betrof. Deze bevindingen zijn gemeld bij NVWA, maar er werd geen reactie op ontvangen. Bont voor Dieren heeft toen de minister op de hoogte gebracht en er zijn verschillende debatten gevoerd met betrekking tot de problemen rondom etikettering. De minister heeft op een Kamervraag geantwoord dat het twijfelachtig is dat de verordening het gewenste effect heeft. Bovendien gaf hij aan dat Nederland binnen de EU heeft gepleit voor duidelijkere teksten volgens het Zwitserse wetgevingsmodel, waarbij de diersoort, het productieproces en land van herkomst vermeld moeten worden.

Als een item echt bont bevat, dan verwacht de consument dat dit duidelijk is aangegeven op het etiket van het product⁴, maar artikel 12 kan deze zekerheid niet geven.

Het bestaande etiketteringssysteem- zelfs wanneer deze volledig wordt nageleefd- slaagt er niet in om op eenvoudige wijze de consument te waarschuwen voor de aanwezigheid van echt bont.

De wetgeving faalt op 5 manieren;

1. **De formulering van artikel 12 maakt niet in eenvoudige taal duidelijk wat de consument wil weten.** Consumenten willen weten of een product echt bont bevat, en zij verwachten duidelijke informatie op het etiket. In plaats daarvan zien zij een etiket met "100% acryl" en daaronder de juridische tekst "*Bevat niet uit textiel bestaande delen van dierlijke oorsprong.*"
2. **Artikel 12 tekst is niet betrouwbaar als middel om echt bont te identificeren.** De artikel 12 tekst moet gebruikt worden wanneer er sprake is van "*niet uit textiel bestaande delen*", inclusief leer, dons, of bijvoorbeeld een knoop gemaakt van bot. Dit maakt het onmogelijk om echt bont te identificeren op basis van de tekst op het etiket als er tevens ander dierlijk materiaal gebruikt is.
3. **Te veel producten die echt bont bevatten hoeven niet als zodanig geëtiketteerd te worden.** Kleding die gemaakt is van minder dan 80 procent textielvezels (met andere woorden; meer dan 20 procent bont!) vallen buiten het bereik van de Textiel verordening. Het is zelfs zo dat hoe méér bont er gebruikt is in het kledingstuk, hoe minder wettelijke voorschriften er gelden voor het etiket. N.B. Een etiket in een 100 % bontjas bevat dus geen artikel 12 tekst!
4. **Artikel 12 geldt niet bij producten die online te koop worden aangeboden.** Aangezien de online verkoop in populariteit toeneemt en de consumenten steeds meer moeten vertrouwen op een accurate en duidelijke beschrijving van het product door de retailer (aangezien de producten niet gevoeld of echt goed bekeken kunnen worden bij aankoop), is het essentieel dat er vermeld wordt dat er echt bont is gebruikt.
5. **De verordening heeft slechts betrekking op textielproducten** (kleding) en daarom is er een grote hoeveelheid producten, zoals schoenen, handtassen en accessoires (zoals sleutelhangers) waar echt bont in is verwerkt en die worden aangeboden en gepromoot zonder dat de aanwezigheid van echt bont wordt vermeld.

Om het probleem rondom etikettering aan te pakken moet de huidige verordening veranderd of uitgebreid worden. De verordening erkent de bezorgdheid van consumenten en de behoefte aan duidelijke informatie om consumenten in staat te stellen een geïnformeerde keuze te maken, en heeft de eis opgenomen om de aanwezigheid van dierlijk producten, inclusief echt bont, aan te geven op kledingstukken. Dit was een belangrijke eerste stap, maar helaas – zelfs bij correcte implementatie – is de huidige verordening ontoereikend om duidelijke informatie te verstrekken voor een weloverwogen keuze voor consumenten. Het ontbreken van een duidelijke bontetikettering systeem laat de consument in de steek en brengt ook de Europese markt voor imitatiebont producten in gevaar. Geconfronteerd met meer en meer bewijs dat er geen

⁴ HSI/UK 2015 YouGov opinion poll in UK & Vier Pfoeten 2014 Integral opinion polls in Germany and Austria

betrouwbare manier is om echt bont te vermijden, zal de consument sneller geneigd zijn om geen enkel (imitatie of echt) bontproduct meer te kopen.

De Fur Free Alliance roept de Europese Commissie op om actie te ondernemen om het consumentenvertrouwen te waarborgen bij het maken van een weloverwogen aankoop.

Aanbevolen actie voor de Europese Commissie

- Een nieuwe wetgevingsverplichting invoeren die ervoor zorgt dat EU-consumenten het vertrouwen kunnen hebben dat zij producten, verhandeld binnen de EU-markt, kunnen vermijden als zij die moreel verwerpelijk vinden. De invoering van betrouwbare etikettering op alle producten die echt bont bevatten, ongeacht het type product of het percentage van bont dat gebruikt is in het product, zou duidelijke informatie garanderen voor een weloverwogen aankoopbeslissing in de gehele EU.

De nieuwe etiketteringswetgeving zou de volgende productinformatie voor het etiket moeten bevatten:

- diersoort waarvan het bont gemaakt is (zowel de gangbare als wetenschappelijke naam)
- het land van herkomst van het bont (waar het dier is gefokt of bejaagd, en gedood)
- hoe het dier gefokt en gedood is (of het dier is gevangen met wildklem of gefokt in een kooi bijvoorbeeld)

Deze informatie zou vermeld moeten worden voor alle producten die echt bont bevatten, inclusief kleding, schoeisel, handtassen en accessoires ongeacht de waarde van het product of het percentage of gewicht van het gebruikte bont. De informatie moet duidelijk zichtbaar vermeld worden op het hoofdetiket (in het product genaaid) en op de productbeschrijving van alle items die online aangeboden worden of in gedrukte catalogus.